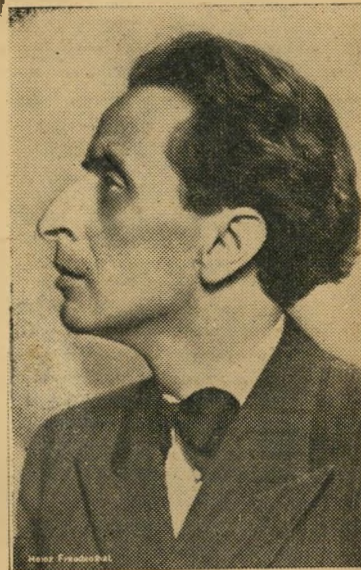

האדם ועבר לאגם הגדול

בוקר אחד שבוע שעבר ירד מאירון, שהגיע ללוד משטוקהולם, אדם רזה, צנום, קטן-קומה, אף גשירי ובעל עיני תכלת גדולות, עמוקות ועצובות מאד. פרט לצבע העיני והקומה הקצנה היה משהו בלתי נורמלי של האיש שהוכרז את פגיוני, משהו עצבני, עצוב ובלתי רגיל. לידו היתה אשה זקופת קומה, בעלת שער בלונדי כהה. הונג הביא אתו שתי מוזרות, אחת מהן מלאה תיב, נגיש לאש-גב המכס ובקורת הפאסטרטיים. האיש נתן מראש מלא המהון בכת לוינה, אמר בלחש: "בטיבא, כל אלה, כל פקודי המכס - הם יהודים".

תוך שעות מספר ספג הונג פרוידנטל כל כך הרבה "אווירה" עד שהם החלו להלל יל-שבת את המנון של המדינה הצעירה, בפרט: הלבנוני עשתי וליצני רושם גדול גילתה אשת המנוצח במסיבת עתונאים שנערכה בו ביום בבלון קסה'דן בתל אביב. סידי וילקנסון, מוכירת החוץ של התזמורת הישראלי ותושבת קבועה של תל אביב, ניסתה להשמיע הסתייגות, ביקשה לומר משהו כי עין: "בפרט כשמוסיפים לה תות שדה", אך אי אפשר היה להזיז את האורחים מעמדתם החיובית כלפי המוצר הישראלי הלאומי.

זה התחיל בנירנברג: תולדותיו של היינץ פרוידנטל מימי נעוריו כוללים פרט בלתי רגיל: בבית הספר בנירנברג (לשם הגדה משפחת הרב מנדלסון לפני 45 שנה) היה מורו לא אחר מאשר - וילוס שטרייכר. כר אותו זמן לא חשב עוד על השטרירה, אך הרעל כבר היה בלבו. לא היה זה שמו של צורך היהודים, שהספיע על דרך חיה, מספר המנוצח בהלצה. הוא פנה אמנם לכלי קשת, אך ללא קשר עם שטרייכר (שטרייכר "כ" בגרמנית: אחד המנגן בכלי קשת). תחילה היה כנר, אחר כך מנגן בוויולה, אחר כך מנצח, ואחר כך (משום שלא יכול היה להתפרנס מניצוח) הפך לכנר ראשי בתזמורת. דרכו של מוסיקאי זה עמדה בסיומן מורת.

היינץ פרוידנטל, מנצח כמו בשך ודס

אותה טראגדיה של הימים שלפני הגיע היטלר לשלטון, אך החל לעלות בסולם הקאריירה ירד הפחד על האנשים. הרעל הופץ על ידי מורו לשעבר של פרוידנטל. המנוצח נסע אז לשווייץ, החל שוב בדרכו: כמנגן בוויולה. באווא של היטלר לשלטון כבר מצא את פרוידנטל בנשדריה, שם פתח בקאריירה כמנצח, אך מיד עם זה החלו גם הצרות לאיש שית. זרם של פליטים מגרמניה נהר לארצות סקנדינביה והוא, המוסיקאי, היה מרכז העניינים הללו.

אדם במקום פרימוונה: על חייו כמוסיקאי סיפר בפשטות, אשר מומן לא נשמעה במסיבות התזמורת. שלא ככוכב בים מאמריקה, דיבר המוסיקאי הזה כמו בשך ודס: לא זיכר רק על עצמו, כי כמה הוא עסקו, כמה טיטוס שעליו לעשות בעונה זו על אף שהוא הרוג, לא פנה כל רגע למוכירו בשאלות "מה יש לנו עוד היום?" כדרך המוסיקאים הפרימוונה המאוהבים כל כך בעצמם. כאן ישב בן אדם, שכולו אדם. אפשר היה להרגיש בכל מלה מה עצמו קשרו למוסיקה. "בקיץ", סיפר פרוידנטל, "כאשר אנחנו עייפים והרצנים בהתבודד, אנו מביאים ליגים הרחק מההיבט, מעבר לאגם הגדול. לשם אין באים כמעט אנשים, שם אפשר לנוח".

האוזנים המשפחה והגביע

— כאשר ישראל רוקח, ראש עיריית תל-אביב— יפו העירי לכוני איש מפא"י במועצה, כי מוטב ויימנע מהוכרת אוזנים שאותם מבהיל, כביכול, סגנון ה"ר משה כהן, בא זה והסביר, כי אחיו של חבר המועצה המפא"י הוא פנחס לבון, שר החקלאות (והמוון). הדואג בכל כוחו להגברת מספרם של האוזנים במדינה.

— אריאנון רוזבלט, רעיית הנושיא המנוח, העלתה, בהופעת רדיו, זכרונות משפחתיים, קבעה כי פנחס לבון, רוזבלט ביכר את סרטי "מיקימאוז" על פני הסרטים האחרים, חיבבם במיוחד ודאג לכך שיוצגו, לעתים תכופות ביותר, בבית-הלבן.

— שעה שפאריס אל-חורי, נציג סוריה בא"ם, הודיע כי בגלל גילו (72) הוא פורש מכל תפקידיו המדיניים, מצא דרך מתאימה להשאיר את משרתו במשפחה: דאג לכך, כי אחיו, פאזי אל-חורי, ציר סוריה בחושיג'י טון, יירש את מקומו, ייצג את סוריה במועצת הבטחון, בתלונותיו נגד ישראל.

— כאשר כומר הכנסייה האוסטרית בעיר העתיקה, ירושלים, ערך תפלה חגיגית לרגל נשואי אוטו פויהאכסבורג, הנסיך הרוטטרי הטוען לטע הממלכה האוסטריו-הונגרית שנתפוררה ב-1918, הביע אחד ממשיקי או"ם הנוכחים, כשנודע לו כי אחד מעשרים ושמונה תוארי אוטו הוא תואר "מלך ירושלים", את חששו שאילו בא ירושלימה, היה נזקק לרשיון מיוחד מאת סגן-אילוף שארית, קצין המטכ"ל לוועדות שביתת הינשק, כדי לעבור לצד הערבי של "ממלכתו".

— סגן ראש עיריית ירושלים, הרב משה גליקמן-פרויש, נכשל באמיתה היסטורית: כאשר הכריז, באסיפת מחאה נגד כליאת הצעירים הדתיים, כי בימי המנדט לא היו יוצאים יהודי לשבת, שעה שערכ עברו, תמה איש מהקהל: "ומה עם הרב פישמן?" — טרם שובו לישראל אלץ משה שפירא, שר הפנים שיצא לארצות הברית כדי להתריע על רדיפת יהודי ישראל הדתיים להגן על התנגותיו בקשר למיעוט ישראלי אחר: קראי אידים. כאשר נשאל לסיבת סירוב לאשר הוצאת יומנים באידיש, לא מצא תשובה נאותה, הסכים להרשות הוצאת יומן אידי אחד.

16 שנים אחר מותו המסתורי, בעת התנגשו, שעה שרכב על אוטו, של מומאס ארווארד ("שבעת עמודי הכ"מיה") לורנס, איש ערב, פרסם אחיו אריגולד את ספר זכרונותיו האחרון של "טי. אי.", אך הגביל את מספר הטפסים לתריסר, במחיר 125 לירות הטופס, כדי לא להזיק, בגילויים המובאים בספר, לאנשים שעדיין חיים כיום. — יוהר ("חברת חזעה") סמילנסקי, ח"כ וסופר, שנתפרסם לאחרונה בביקורת סגולית, חסרת בסיס, שניתכה עליו מעל גבי דפיו הספרותיים של "הארץ", לא התחשב בה במיוחד, בלש, שבוע, כח"כ יחיד בהתפתחו: מדי קוץ, שהרכבם: מכנסי חאקי קצרים, חולצה כחולה, ועליו קצינים (שני שליש), גרבי צמר.

— בשעת הדיונים על העלאת מחירי הנסיעה ב"דן" נודרו ח"כ אחר, סגן ראש עיריית תל-אביב— יפו, דוד צבי פנקס, השמיע משחק מבלבול, בגנותו את תאורת ההתפשטות של קואופרטיב התחבורה התל-אביבי: "אינני מבין למה "דן" צריך לשלם מן ועד אילת". — אחר שפע מתנות, כיבודים ומוכרות לבי, גיי, בשעת סיורו בארצות הברית, הגיע תורה של אשת ראש הממשלה, פאולה פרייגורין: מזכרת הנשים הפעילות במגבת היהודית המאוחדת: גביע כסף.

הגידושין הנכבד והפסיק

— שישה שבועות לפני אישור גירושיה מעלי האן נתפנתה ריטה ("גילדה") היוורט, לקריאה בספרים, ריכזה תשומת לבו בשני כרכים, שזכו לתפוצה רבה בארצות הברית: "עוצמה בעזרת מחשבה קונסטרוקטיבית", "מדריך לחיי אושר".

— אחר 17 שנים של חיי-נשואין חסרי-דופי החליט גרי קופר להיפרד מאשתו, בלא למסור הסבר כל-שהוא. עורך הדין שהתוודע על פרידתם וחלוקת רכושם נימק צעד זה, המשמש תחילת לגירושיה, בהתאם לקטולית של רוקי קופר, אשתו (לשעבר) של גרי. — אחר שגרופה גרבו לא שבעה רצון מתסרטי כל שהוא משך עשר השנים האחרונות גוייס ל"הן ("מתוככי אסיה") גזנת, עלתו ואיש-מסעות, להוליכו על-ימנת לחבר

— כיום, שר הדתות יהודה ליב הכהן מימון, שנעצר ב-29 ליוני 1946, בהיותו ממלא מקום יו"ר הדתות הסוכנות היהודית, על-ידי כחות צבא בריטיים, למרות קדושת השבת, שביקש לא לחללה.

חסריט בעל רקע אירופי שיוודא את הופעתה מחדש של כוכבת הקולנוע השוודית הברנית ביותר.

— כשנולדה נכדתו הראשונה של פרייזיסקו ("אלקאודיליו") פרינקל, רודן ספרה, קבע לה, כראוי לבת בתו של גנרל ספרדי השליט בממלכה הספרדית-מלך, מערכת שמות בעלת שמונה חלקים, אך הציע להסתפק בימות החול בשם הראשון: מרייה.

— בן גנרל אחר, ארתור מקיארטור, צויין לשבח על-ידי מורתו הפרטית, אלמנת דיפלומט בריטי, שהדגישה את כשרונו הרב למוסיקה ואת ריבוי גיאות הכתיב של חניכה בן ה-13.

— כהד מהעבר הרחוק עלה החודש זכרו של וויטוריו עמנואל אורלננדו, אחד מארבעת הגדולים (ליוד ג'ורג', קלמנט, וילסון, אורלנדו) שקבע, כראש ממשלת איטליה, את חווה השלוש של חורסי: אחר סדרת הרצאות בסציליה, שב, בטיסה, לרומא, חגג בה את יום הולדתו ה-91, כשהוא "בקו הבריאות המושלם".

— כאשר פקעה סבלנותו של פרי ג'ורדי האלד נהרו, ראש ממשלת הודו, מהתנהגות הפרועה של בני מפלגתו, שהציפי את רצפת אולם כינוסם בקליפות בנגנות, נקט בדוגמה אישית: ירד מספסל המנהיגים. ליקט את הקליפות, הטילן לפני האספה.

— כשאלוה-איר אהרן רמז, בן שר התרבות והחינוך המנוח, שב מארצות הברית, קידמו את פניו בהחלטת המשד: קריאת כל ציפי התרבות המקומיים על-ידי הממשלה במעברות על שם אביו — "אוהלי דוד". — חיים רדי, המזכיר הכללי של משרד החוץ, פנה לראש ממשלה, מוכיר הממשלה, ביקשו לתת בינו לח"כים היוצאים לחוץ לארץ, למנעם מביקורים אצל ראשי השלטון של מדינות חוץ וממסירת הצהרות מדיניות בטרם יועדו עם נציגי ישראל באותה מדינה. — משה שרת רבה-תפקידים (בין הש"ש אר: מ"מ ראש-הממשלה, שר-הבטחון, שר-החינוך) הקפיד למרות כל טרדותיו: שעה שקרא את נאומו בו נימק את כשלונו החולה, צער, שלף עפרון, הוסיף פסיק במקום המיועד לכך, שהושמט על-ידי כתבנית השר.

הדולרים הנשיקה והטרקטור

— אנשי הוליבוד החליטו, בגלל ירידת הכנסות קופותיהם, לקצץ במשכורות, התגאו במפיק הסרטים רייז זאנוק שהסכים לוותר על מאה אלף דולר ממשכורתו השנתית, העולה על רבע מיליון דולר.

— אחר הפגיעות פאר בבויוס איריס יצאו אויטוה והואן פירון לארבעה ימי חופש: שה בחותם הפרטי, לבשו צנע — חואן: מכנסי רכיבה (לשם הקלת טיולו בין כלביו, אפרוחיו ובנות היענה שלו), אויטה: מכנסים רפוטות (לשם הקלת עבודות הבישול, טיגון הביציות, אהובות חואן).

— עורכי העיתונים מישראל ששהו בארצות הברית, גילו בחדרו של אבא אבן, שגריר ישראל בושינגטון, שלוש תמונות: הגדולה — של נשיא המדינה, הבינונית — של ראש הממשלה, הקטנה — של שר החוץ, נמנעו מהוספת פירושים.

— פחות טוב היה חלקו של ארתור לוריא, קונסול הכללי של ישראל בניו-יורק: אלמוני צלצל למרכזית הקונסוליה, איים בפיצוץ הבנין תוך עשרים דקות. אחר בהלה ראשונה, השתלס לוריא על המצב, מנע את המשטרה מהתערבות: "כבר היו לנו מקרים כאלה".

— וינסנט אוריול, נשיא צרפת שתום העין שונא מראינים למיניהם (רדיו, קולנוע, טלביזיה): כאשר נתבקש לקבל לראיון את נציג שירות השידור האיטלקי ניצל את חוקת צרפת התובעת את אישורו המקום של שר החוץ לכל הופעה נשיאית בפני מאויני חוץ, ומשלא קיבלו, כאות ידירות מרוברט שימן, ניצח בכך את המראיון האיטלקי.

— כאשר שוגר ריי רובינסון, המת-אגף האמריקאי הכושני, עמד להופיע במסבת החברה הצרפתית למלחמה בטרסן, תעה בסבך התנועה הפריסאי, אחר בחצי שעה, אך הצליח לרכוש את אהדת כל הנוכחים כש-נחפו, אחר נאומו צרפתי קצר והכריז: "היי, עלי לנשק את גברת הנשיא".

— יגנאי ("אם יש צדק") מופינסון, כו"ב מחוזות וסופר, בעל משק במושב בית-שערים, מיוג את עיסוקיו: כשכר סופרים עבור הצגת מחזות "בערבות הנגב" באוסט-רליה גבה טרקטורניס, בו יסתייע בעיבוד חלקתו במושב.

— ארמירד אמיליו פריי, מפקד הצי האיטלקי, גילה את צרותיו כמסיבת עתונאים: אחר שכתו ציו קוצץ, בהתאם לתנאי חוזה השלום, שציעים אחוה, נותר עם שלושים וארבעה קצינים גבוהים, בדרגות אדמירלים, כשאניו יכול להעסיקם בפיקוד 25 אלף אנשיו.

30 מיליון מגמגמים

ד"ר שמחה לב הוא חניך אוניברסיטת וינה, גבה קומה, מהיר דיבור, משופם ובעל זקן סנטר, מלבד זאת ריפא בשיטותיו המיוחדות כשמונים אחוז משבעת האלפים החולים מחי לות נפש בהם טיפל בעשרים וחמש השנים האחרונות.

כאשר בן החרושתן הוינאי סיים את לימודיו באוניברסיטה ורצה להתעסק בפרקליטות, נתקל במכשול, שלא חשב עליו: מגמגום. בן ה-27 היה מיואש, אחר חמש שנות לימודים, בהם הצטיין, היה ברור כי כאדם

ד"ר שמחה לב, מנאיכט כמו כל הפרעה נפשית

כבד-לשון לא יצליח במיוחד כעורך-דין, לא ימשוך לקוחות, לא ישכנע שופטים. נקמת חומרי הנפץ: אחרי שורת טיפולים ממושכים (וקרים) אצל טובי רופאי וינה, אצל פסיכואנליטיקאים בעלי שם-עולם, תלמידי פרויד ואדלר, החליט ד"ר לב לצלל את ידיעותיו בפסיכולוגיה שרכש באוניברסיטה (ובשעת טיפול הרופאים) ולרפא את עצמו — על-ידי עצמו.

אחר שהסתגר חודשים מספר בביתו, הרהר, ביק את עצמו, הגיע לכלל מסקנה: כל גמ' גום (ובדומה לו כל הפרעה נפשית אחרת) הוא ביטוי ל"חומרי הנפץ": רוגז, שנאה, קנאה, שהצטברו בלב האדם.

במקרה האישי היתה זאת נקמתן של המכות האכזריות שהוכה בהיותו חניך "חדר" בפולין, בימי ילדותו, אי התגשמותן של שאיפות לאידיאלים שלא ניתנו להישג. התרופה: טיפוח השקפת עולם אחרת, שתסלק את "חומרי הנפץ".

השיטה: כל אדם הוא אנוכי ביסודו, וכש הוא מתוסבך הוא ברוגז עם העולם, חושב שכולם מתכלים לו. לכן על הפרט ללמוד כי אין הוא (כפרט) מרכז העולם.

פלא משפחתי ובינארצי: כשהופיע לראשונה, אחרי חדשי התבודדותו, אחר שריי פא עצמו, כשהוא מהיר-דיבור ושותף-לשון הפך פלא משפחתי, נטש את הפרקליטות, הת-מסר לריפוי חבריו לסבל.

אחר שעיתונאי וינה והוץ לארץ שוכנעו על-ידי הצגות מעשיות של שיטתו, הופך בקשות, ביקר ברוב ארצות אירופה, ריפא מגמגמים שבאו מקנדה במערב, הודו שב-מזרח.

ב-1935 עלה ארצה, המשיך בריפוי המגמגמים, סייר במרחב, הפך חביב החברה הקירית אחר שריפא מגמגמו של בן-סנטור מצרי. בתל-אביב, בה התיישב סופית, המשיך לשכלל את שיטתו, הרחיבה כמצעי טיפול לשאר תסביכים נפשיים. שיטתו, שהפכת תורה, הכריזה כי ביסוד כל הפרעה נפשית מונח תסבך נחיתות: כי לוקן אפשי רק על-ידי התחללות נכונה בזולת: ייצור אנשי עלוב, הראוי למחילה, לא לשנאה. בדרך זאת ריפא אנשים שנפגעו בהפרעות מיניות, כאינונות, בהפרעות אחרות: אימת הציבור, דיכאון, שנאת הבריות.

נשימת המון הרוחני: לבסוף הגדיר את תורתו, כינה אותה "מגמגום" מלשון מן המדבר, מוון רוחני בו כל טיב וכל טעם הציול האדם.

מפיתוח תורתו, מנקיטה בשיטות אלה, מהמון של מאות קוראים חתומי וקוני ירחון המנאיכט, הגיע שמחה לב למסקנה הכללית, הרחבה, ששימשה יתרון, לדעתו, גם בסכור-כים הבינלאומיים: אדם רוגז וזה אינו טוב לו ואינו טוב לסביבתו: אדם רגוע וזה אינו טוב ליקף את רוגזו ברחמים, אהבת הזולת — טוב לאותו אדם, טוב לסובבים אותו.